

**kılavuzumuz
bilimsel
sosyalizm,
silahımız
partimizdir**

**türkiye işçi partisi
merkez yayın organı**

çark başak

yıl:1 sayı:3

16 mart 1976 salı

150 kuruş

**ONBES
GÜNLÜK**

KAPİTALİZMİN KIRLI YAN ÜRÜNLERİ

Rüşvet, görevi kötüye kullanma, yolsuzluk olayları arızı, geçici olaylar değildir. Bunlar kapitalist sistemin işleyişinin yan ürünü, kirli döküntüleridir. Şimdi çarşaf çarşaf gazete sayfalarına dökülen olaylar, buzdagının su üstünde görülen küçük kısmıdır. Esas kütle, suyun altındadır. Eşildikçe, kazıldıkça daha neler neler su yüzüne vuracaktır. Rüşvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanmaların nerelere, kimlere kadar uzandığı gün ışığına çıkacaktır.

Bunlar, temel kuralı kâr, daha fazla kâr, azami kâr olan bir sistemin, kapitalizmin, tabiatı icabı yarattığı sonuçlardır. Kâr kuralı ile ahlâk ve insanî değerler uzlaşmaz bir biçimde çelişir. İnsanın insanî sömürdüğü bir düzende ahlâktan söz etmek en azından gülünçtür.

Politikacıların «maneviyatçılık» ve «ahlâk»tan çok söz ettiği bir ortamda rüşvet ve yolsuzluk olaylarının salkım salkım ortaya dökülüşü bir çelişki değildir. Kapitalist sistem kaçınılmaz olarak bu kirli yan ürünleri veriyor. Ortaya çıkmadan önce de, bunların eskiden ve şimdiki varlığı biliniyordu. Bu durumda burjuva politikacılar ahlâk'tan yana çıkip, kendilerinin sosyal adaletsizliğe, sömürüye, rüşvet ve yolsuzluklara karşı oldukları, bunlarla mücadele ettikleri ve durumun bu düzen içinde de düzeltilebileceği kanısını kitlelere yerleştirmek istiyorlar.

«Maneviyatçılık» ve din bezirgânlığının asıl hedefi de şu: Sömürü düzenini, işçi ve emekçi kitleleri yoksullaştıran, perişan eden bu düzeni onlara değişmez, değiştirilmez bir alın yazısı olarak kabul ettirmek. İşçi çalıştığı işyerine küçük memur çalıştığı devlet daireesine «emekçi kapısı» olarak bakacak, patrona, işveren devlete, gükran borcu duyacaktır. Kredi, hammadde, pazarlama sıkıntıları içinde bulunan büyük sermayenin kırıcı rekabeti altında ezilen, tefeciden, tüccardan yakasını kurtaramayıp ürününü tarlada iken ucuza elinden çıkarma durumunda kalan kırsal ve kentsele üreticiler, «kaderim böyleymiş, beş parmak bir olmaz» diyeceklerdir.

Kısacası burjuvazi ve onun politikacıları dâni, kendi çıkarlarını güvence altına alacak bir sınıf mücadelesi aracı olarak kullanılmaktadırlar.

 çark başak

MC'NİN DÜŞÜRÜLMESİ YOLUNDA ETKİN KİTLE HAREKETLERİ

Merkez Yönetim Kurulu 6 - 7 Mart 1976 günü toplandı. MYK'nın yayınladığı bildirisinin özetini veriyoruz.

Burjuvazinin ve tüm gerici güçlerin en saldırgan biçimde bir araya geldiği MC iktidarının varlığı, her geçen gün toplum için daha tehlikeli bir duruma gelmektedir. İşçi sınıfına, gençliğe, memurlara, tüm halk kitlelerine yöneltilen saldırılar ardı kesilmeden sürüyor.

MC iktidarı, işçi sınıfının kazanılmış ekonomik ve sosyal haklarına ve bağlı olarak zaten kısıtlı bulunan demokratik özgürlükleri ağır bir tehdit altında tutuyor. İlerici sendikal hareket, özellikle bazı iş kollarında kazandığı mevzilerden püskürtülmek istenmektedir.

Gençlik arasında, üniversitelerde estirilen terör yeni boyutlara ulaşmıştır. Üniversite gençliğinin ne öğrenim yapma özgürlüğü, ne de can güvenliği kalmıştır. Terör üniversitelerden sonra orta öğretime de sıçratılmıştır.

Memur kıyımı, öğretmen kıyımı, işten çıkarmalar, açığa almalar bir-birini kovalamaktadır. Bu yapılanlar, daha önceki dönemlerde de görülmüş olan ve «partizanlık» denen olayın ötesinde bir anlam taşımaktadır. MC iktidarının uygulamaları çok daha tehlikeli bir yönde gelişmekte devlet kadrolarının faşistleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ırkçı, şoven baskılar ve uygulamalar devam etmektedir. Bu baskılar devam ederken ve her geçen gün yeni yeni örnekleri ortaya çıkarken bir yandan da çeşitli provokasyonların tohumları serpilmektedir. Çeşitli amaçlarla hiç değilse bölgesel sıkıyönetim uygulamasına gebebilmenin yolları aranıyor.

Şu bilinmelidir ki, bütün bu olanlar birer rastlantı veya birbirinden kopuk tek başına olaylar değildir. İşçi sınıfı, emekçi halk kitleleri, tüm demokratik güçler planlı ve topyekün bir saldırı karşısındadırlar.

Dar bir boğaza sıkışan burjuvazi çıkış yolunu, işçi ve emekçi sınıflara daha çok yüklemekle, onların ekonomik ve sosyal haklarına, demokratik özgürlüklerine giderek artan ölçülerde saldırmakta ve emperyalizmle daha çok bütünüleşmekte arıyor. Bu baskı ve terör uygulamaları, bu anti-demokratik uygulamalar, her geçen gün bir çığ gibi büyüyen enflasyon ve hayat pahalılığı bu yüzdendir. Yabancı sermayeye açılmış kapılar bu kez ardına kadar açılıyor. 1950 - 1970 arası Türkiye'ye giren yabancı sermayenin iki katından fazlası son beş yıl içinde, 1976'ya kadar gelen toplam yabancı sermayenin % 43'den fazlası ise on aylık MC iktidarı dönemine aittir.

İşte bunlardan dolaydır ki, tüm demokratik güçlerin, ilericilerin, yurtseverlerin, sosyalistlerin içinde bulunduğumuz dönemdeki güncel görevi MC'nin iktidardan uzaklaştırılmasıdır. Bu iktidar düşürülmeli, gerici güçlerin en saldırgan biçimde biraraya geldiği bu odak dağıtılmalıdır. Meclis içi denetim yolları eksiksiz ve inatla işletilmeye çalışılacak, bir yandan da kitlelere MC'nin içyüzlü tekrar tekrar açıklanmalıdır. Tüm demokratik güç ve örgütler kitlelerini her gün uyarmalı ve onları MC'nin iktidardan düşürülmesi yolunda harekete geçirmelidir. Etkin kitle hareketleri oluşturulmalıdır. Partimiz, yurt çapında yürüttüğü kampanyada olduğu gibi, kamuoyunun uyandırılması ve MC'nin sergilenmesi ve iktidardan düşürülmesi için üzerine düşen görevleri yerine getirmeye var gücüyle devam edecektir.

12 Mart muhtırasının verilmiş olduğu ki ayri koldan gelen ve gelişen etkiler rol oynamıştır ve bu muhtırasın verilmiş olduğu ki aynı ve çelişkili anlamı vardır.

12 Mart'ın bir hayli önceden beri burjuvazinin ve iktidarlarının demokratik özgürlükleri kısıtlama, işçi sınıfının politik ve ekonomik mücadelesini ve örgütsel hareketini bastırma, tümüyle toplumun demokratikleştirilmesini sürecini durdurma eğilimi ve girişimleri güçlenmişti. Bu eğitim ve girişimler daha 1961 Anayasası'nın kabul edilmesinden sonra, işçi sınıfı hareketinin hırsızması ve politik partisinin oluşmasıyla İnönü koalisyonları döneminde baş göstermişti, ama 1971 öncesinde bu anti - demokratik gidis artış basısında "Yahya İnan" formülünün uygulanması ihtimalinden kaçışa sızıldığı düşünce gelmişti. Türkiye İşçi Partisi teşkilatı bildirimlerinde, yetkililerinin demeçlerinde, raporlarında parlamentoya veya parlamento, üniformalı veya üniformasız bir faşist yönetimin oluşturulmak istendiğini vurgulamış, durumu kamuoyuna duyurmuş, 1971 Ekim ayında "Faşizm Hayır!" kampanyası açmıştır.

Öbür yandan asker - sivil kesimin bir bölümünde bir küçük burjuva radikalizmi gelişti. 27 Mayıs hareketine benzer, ama daha "devrimci", daha kararlı bir askeri müdahale ile ülkenin politik, ekonomik ve sosyal sorunlarına çözüm bulacağına inanıyor ve "devrimci cunta"nın gerçekleştirilmesi yoluna aranıyordu. Burada bir parantez aşarak şunu da belirtmek ki, öteden beri, özellikle 1950'den sonra, kapitalizmi koruma ve geliştirmede anlamakla beraber, devlet mekanizmasına sahip çıkmak konusunda, devleti yürütme yetkisini kendisinde gören ve bundan yararlanmak isteyen sivil - asker kadroları ile, bunların "vesayet" eden kurtulmak, kadroları doğrudan kendi emrine alıp devleti doğrudan kendi başına yürütmek isteyen burjuvazinin arasında bir çekişme ve çelişki söz konusu gelmiştir. 1971 öncesinde sivil - asker radikal kesim bu çelişkiyi sürdürüyor, iktidarı ele geçirecek bir defa bir takım reformlar, kendi deyimleriyle "devrim"lerle "düzen değişikliği" hayalleri kuruyordu. Ordu kademelerinde bu radikal hareket gelişiyor, gitmekte sesini duyuruyordu. 12 Mart muhtıras bu radikal kanadın hareketi geçmesi sonucu verildi. Ne var ki, 9 - 15 Mart gecesi, "soi" hatta başlıca insan hareketi 12 Mart muhtırasından maksadından göçürüp kaç değiştirilerek sağ'da raya ötürüldü. 15 Mart ve sonrasında ordu kadrolarında yapılan "emzileme"lerle ve Nisan sonlarında başlatılan "Balyoz Hareketi" ile 12 Mart hareketi yukarı paragrafta belirtilen gelişmeye yeni çiziyi geldi oturdur. Radikal hareketin ardında biraktığı etkiler, batan gübrenin ardında bıraktığı etkiler içine gibi, "beyin takımı" nı içine alan "reformcu" Birinci Erkin Hükümeti'nin kurulmasına bir zaman daha sürdüğü de, bunun boş bir görüntüden ibaret olduğu çabuk ortaya çıktı ve bu görüntü dahi silinip attıldı.

Bu gelişmeler altında yatan temel ekonomik - sosyal neden Türkiye'nin dışı bağımı ve bir parti kapitalist sistemde oluşu idi. Kapitalizm, hele ilk sermaye birikimi aşmasında bulunan, geri ve emperyalizme bağlı ülkelerde büyük eşitsizlikler ve adaletsizlikler yaratmadan gelişmezdi. Kitleler ise 20. yüzyılın ikinci yarısında artı yanmamıştı. Dünyanın hiçbir yerinde ve Türkiye'de kitleler artı Arvupa kapitalizminin geçen yüzyıldaki gelişme aşamalarından olduğu gibi kıyasıyla ve sınırsız sömürüye boyun eğmiyor, dünya nelerinden payını istiyor, bu istekleri doğrultusunda eylemlere girişiyorlardı. 1971 öncesinde işçi hareketleri hızlandığı ve

12 MART

Behice BORAN
Genel Başkan

güçlendiği gibi köyü kitesinde, öğrenci kesimi, öğretmen ve memur kesimlerinde toplumsal hareketlilik, dirençler, mücadele oluştu ve yaygınlaştı. Hatta, şoför ve bakkal gibi küçük burjuvazinin emekçi kesimlerinde de baş göstermeye başladı. 15 - 16 Haziran işçi eylemleri işçi sınıfının haklarını korumaktaki kararlılığı, sınıf bilincini ve gücünü ortaya koydu. Yasal politik parti TIP ise kendi içinde ve dışındaki gruplara karşı verdiği mücadelede işçi sınıfı partisi olma niteliğini daha da güçlendirecek çıktı.

Emperyalist - kapitalist dünyaya bağımı, geri Türkiye kapitalizminin egemen sınıf burjuvazisine kendisine karşı gelişen bir direniş ve mücadeleleri bastırarak varlığını sürdürürebilmek için esasen kısıtlı olan demokratik özgürlükleri daha da sınırlamak, elinden gelirse yok etmek yoluna gitti.

1971 öncesinde burjuvazi özellikle sıkışık bir durumda, karşılaştığı sorunları çöremek bunalımdaydı. 1960 - 71 arası hırsızca bir gelişmeden sonra sanayileşme, diğer dışı bağımı, geri ülkelerde de görüldüğü gibi, bir dar boğuşa gelip saplandı. Yatırımların işi finansman kaynakları yetersizliği, döviz kütüğü ve mamüllerinin satış için pazar darlığı ile karşı karşıya kaldı. Bunların, sistemin olanakları karşılayamadığı için başkıcı bir yönetime ihtiyaç duydu. Sonuç 12 Mart dönemi uygulamaları oldu.

Süpheşiz bu dönemde dış güçlerin etkisi de olmuştur ve diğer ülkelerdeki uygulamaları Türkiye'deki uygulamaları arasında bir paralellik vardı. Emperyalizm nüfuz ve baskısı altında olan tüm ülkelerde demokratik, ilerici hareketlere, işçi emekçi kitlelerin siyasal ve toplumsal mücadelesine ve özellikle işçi sınıfının partisine karşısındı. Bir, bu ülkelerde kapitalizmin varlığını sürdürürebilmesi için, bu ülkelerin emperyalist - kapitalist ilişkileri açık dışına çıkıp gerçek bağımsızlığı yönelmesinde dünya kapitalizminin pazarlarına ve sermaye yatırımlarının daha da daralmasına için karşısındı. İki, demokrasi mücadelesi anlı - emperyalist mücadele ile bağlantılı olduğu, bir arada yürüdüğü için karşısındı.

12 Mart döneminin niteliğine gelince, faşizmin de "çesitleme"leri "dereceleri" olduğunu belirtmek gerekir. Sonunda faşizm, sınıfsal güç ilişkilerine, dengesizleşmelerine göre biçimlenir. 12 Mart dönemi, örneğin, Her faşizmi ölçüsünde bir faşizm olmamıştır, ama faşist niteliği ağır basan bir yönetime olmuştur. İşçi sınıfının partisi kapatılması, ekonomik - sendikali mücadelesi baskı altına alınması, engellenmesi, sınırlanmışdır. Tüm ilerici güçler demokratik özgürlükler üzerine ağır baskı konmuştur.

"Balyoz Hareketi" tüm şiddetliyle uygulanmış, hak ve hukuk bir yana İtlerceğin ne çapta işkencelere ve "inşa operasyonları"na girilmiştir. Anayasa iş kez anti - demokratik yönde değiştirilmiş, hukukal yapı çözülmüştür.

12 Mart muhtırasının sözünü ettiği ve

"beyin takımı" ile donatılmış birinci Erkin Hükümetinin yapmayı üstedığı "reform"ları sanayi burjuvazisinin istekleriyle genel olarak çakıyordu. Büyük burjuvazinin sanayici kesimi bir yandan işçi sınıfı hareketini ve taleplerini bastırarak daha büyük oranda artı değer elde etmeye yönelirken, bir yandan da toprak tarım reformuyla tarımsal üretimin kapitalizmeleştirilip veriminden artırılması, bunların sonucu olarak da tarımdan sanayie aktarılma fonlarını bütçesinden istiyordu. Aynı zamanda, ticaret ve serbest meslekler kesiminde etkin verimliliğinin, dışı ticarete, "vurguncu kırıkları"nın önlenmesini ve bu yoldan da sanayie fon sağlanmasını öngörüyordu. Ayrıca, "eğitim reformu" ile teknik ve meslekî eğitime önem veridirecek kendisine gerçek teknik ve yönetici kadrolarını yetiştirmesini arzuyordu. Bu "reform"lardan hiçbirisi gerçekleştirilmedi. Sanayi burjuvazisi güçlenmişti ama, burjuvazinin diğer kesimlerini hegemonyasına alması alıp yeni bir politik iktidarı biçimi oluşturacak kadar güçlü değildi. Parlametoda yeterince temsil ediliyordu; AP ve diğer sağ partiler kendisi burjuvazinin diğer kesimlerini ayır bastırıyordu. AP seçimine dönük işi hesaplarıyla ve yeterince güçlü olmayan sanayici kesime dayanıp burjuvazinin diğer kesimleri tarafından harcamp atılmamak kaygısıyla sanayicilerin ve küçük burjuva radikallerinin "reform" isteklerini desteklemeye, bu yöndeki girişimleri ısrarla karşı çıkıp yasallaşmasını önledi. AP 12 Mart döneminde 1971 öncesine çizgisinden daha da geriye kayd.

Bununla birlikte 12 Mart dönemi burjuvaziyeye yararlıdır. Şöyleki işçi sınıfı hareketi baskı altında alınarak talepleri dizginlenmiş, gerçek ücretler düşürülmüştür. Enflasyon yüksek düzeyde sürdürüldüğü diğer dar gelirli emekçi kitlelerin de gerçek gelirleri azalmıştır. Sanayi mamülleri fiyatlarını tarımsal ürünlerin fiyatlarından daha da fazla artırmak tarımında sanayie fon aktarmıştır, yani enflasyonun bir cesit "çekişme" olduğu doğrudan verimliliğinin düşürülmesine getirmeyen term kesimi işçi uygulamasıdır. Merkez Bankası kredileri artırmış ve özel kesime bol bol aktarmıştır, özellikle birinci yıldan sonra. Yalçın Küçük'ün "Planlama, Kalkınma ve Türkiye" adlı kitabında bu hususlar istatistiklerle dayanarak kanıtlanmıştır. Demokratik hak ve özgürlükler ve kitle hareketleri bastırılarak bu işler becerilmiş, burjuvaziye daha rahat nefes almıştır. Ama yine de finansman ve pazar sorunlarına yeterli, kaçık çözümler getirilmemiştir. Bugün de Türkiye kapitalizmi ve sermaye sınıfı aynı dar boğuşa girmiş olduğu bağımlı geri kapitalizmin ileride me yapılabilmeye sürmektedir. Baskı ve şiddet uygulamaları ve temposunun geçtikçe hızlandırılması, Anayasayı yeniden değiştirme istekleri, sıkıyönetim ve askeri müdahale yöntemleri bündükdür. 12 Mart döneminin bütün baskı ve şiddet uygulamaları, yasalarla anti - demokratik değişikliklere rağmen kitleler bu dönemde daha sol'a kaymış, daha bilinçlenmiş ve daha mücadeleli olarak çıkmıştır. Toplumdaki sol' dünkü demokratik gelişme önlenememiştir. 1973 ve 1975 seçim sonuçları bunun bir göstergesidir. Tüm baskılara rağmen kitlelerin sol'a kayışa, bilinçlenmiş olmaları, emperyalist anti - faşist mücadele gelişmekte, işçi sınıfının politik ve ekonomik hareketi ilerlemektir.

12 Mart öncesinde durumu en doğru teşhis koyan, faşizmin gelişimi habere veren ve 12 Mart hareketinin gerçek niteliğini parmak bacak TIP olmuştur. Diğer sol, devrimci grup ve kişilerin ne tavır takındıkları ise bu gazetelerin diğer sütunlarında görülecektir.

dün bugünün ve yarının sosyalist mücadelesine ışık tutacaktır

Sosyalist hareket içinde çok tekrarlanan bir kavram var. Eleştiri - özeleştiri. Aslında işçi sınıfının örgütlü mücadelesini ilerletmeye yönelik en önemli kavramlardan biri bu. Gerçekliği yerde, ciddi olarak ve bu kavramın gerektirdiği biçimde eleştiri - özeleştiri yapmak sosyalistlerin görevidir.

Sosyalist hareketi ilerletmeye yönelik eleştirilerin yapılabilmesinin tek yolu ise, eleştirilerin sövü teorik tartışma biçiminde değil, somut tavırlar üzerinde yürütülmesidir. Bunun sosyalistlere yakışır bir seviyede yürütülmesi, bilimsel anlamda eleştiri yapma anlayışının gereğidir.

Özünde konuşulması, tartışılması, eleştirisi - özeleştiri yapılması gereken konulardan biri de 12 Mart 1971 muhtırası ile simgelenen dönem ve bu dönemde takınlan tavrıdır. Çünkü 12 Mart, önceki ve sonrası ile, Türkiye sosyalist hareketi için son derece önemlidir. Bu dönemde takınlan tavrıların bugünün ve geleceğin sosyalist mücadelesine ışık tutacaktır. Özellikle genç Partililerin, Parti dışındaki ilerici, demokratik, sosyalist genç arkadaşlarımızın, 12 Mart'daki sosyalistlerin tavrı, davranışları bizim için yararlıdır. Bu bilgilenme sosyalistlerin bugün ve yarın için, alacakları tavırları belirleyici olacaktır.

Sosyalistlerin uzun vadeli bir mücadeleye öngörürler. Bunun için uzun vadeli programlar yaparlar. Bu programlar ışığında, olaylara yaklaşır. Olayları doğru değerlendirir ve doğru tavır almak bu prog-

ram ve bu programın dayandığı dünya görüşüne bağlıdır. Ve sosyalistler, doğru bir programa sahip olmalı, olayları doğru değerlendirebilirler. Bu gereklilik 12 Mart olayı için de doğrudur.

12 Mart'ın bakıldığında çok azıca ve kesinlikle söylenebilecek bir gerçek vardır. Önceki ve sonrasında 12 Mart 1971 olayına Türkiye İşçi Partisi en doğru teşhis koymuştur. Halkımız üzerinde baskı ve terörün artırıldığı bu dönem, özellikle başlangıcında Türkiye İşçi Partisi dışındaki ilerici ve sosyalistlerin büyük bir çoğunluğu yanlış teşhis koymuş ve yanlış mücadele yöntemleri önermişlerdir. Ya da mücadele bırakıp gitmişlerdir. Faşizmin tırmanmasına çanak tutmuş, muhtırası desteklemişlerdir. Türkiye İşçi Partisi'nin çağrı ve uyarılarına kulak vermemiş, ancak bilincine insan cezaveride toplanca, işkenceler, "inşa operasyonları" alıp yürütmeye, baskı ve terör tüm ülkeyi sarınca, Parti dışındaki sosyalistlerin aklı başına gelmiştir. Ama yine de Türkiye İşçi Partisi'nin uyarıları, tavırları hatırlanması, sadece "12 Mart'ta yanlış yapılmış" gibi soyut özeleştiriye sınırlanmıştır. Türkiye İşçi Partisi'nin 12 Mart karşısındaki doğru tavrı, bugün de ne denince unutulurak hatırlanmalıdır. Oysa 12 Mart Türkiye sosyalist hareketi için önemli bir araç olabilecek tarihi bir dönemdir. Ve Türkiye İşçi Partisi dışındaki çoğu grup ve kişilerin bu dönemde faşizm teşahhaları ile geçici de olsa uzlaşmışlardır. Bu gerçek günümüzde sosyalist mücadelesine verener tarafindan bilinmelidir.

12 Mart ve Sosyalist Mücadele

12 Mart'a giderken Türkiye İşçi Partisi

12 Mart faşist dönemi muhtırası ile başlayan bir dönem değildir. Muhtıradan önceki olaylar, faşist tırmanışa açıkça gösteriyordu.

BASKI ŞİDDET UYGULAMALARI ARTACAK

Türkiye İşçi Partisi Ekim 1970'de 4. Büyük Kongre hazırladığını yürütmeye geliştiren anti - demokratik sövici saphyor ve Genel Yürütme Kurulu Büyük Kongre'ye sunduğu raporda bu durumu şöyle belirtiyordu :

"Ülkenin ekonomik - mali, sosyal sorunlarının, dengesizliklerinin, gerilemelerinin artması sonucu kitle hareketlerinin yayılıp hızlanması, bütün ilerici, devrimci sosyalist gelişme ve hareketlerden önce, sorunlara olumlu çözümler getirmeyen egemen sınıflar iktidarı baskı ve tehdit eylemlerini şiddetlendirmeye yönelmiştir. İktidar her türlü tutucu, gerici ve dinsel değerleri politikaya ve kendi gerici amaçlarına alet eden çevrelerin, askımların örgülenmesine, Anayasayı aykırı propaganda yürütmesine, silahlanmasına göz yummuş, hatta muhtemelen el altından desteklemiştir, yardım etmiştir. Sonra bu örgütlenmiş, silahlanmış grupları "Beşinci, anti - emperyalist, demokratik ve sosyalist hareketleri bastırarak, sindirmek, parçalamak için alet olarak kullanmıştır."

"Egemen sınıflar ve iktidarı dolaylı ve dolaysız fiili baskı ve şiddet yöntemlerini arttırmış, bir yandan da bu fiili uygulamaların hukuki kılıfını hazırlamaktadır. 274 sayılı sendikalar kanununu tadil eden kanun sendikali hak ve özgürlükleri kısıtlayan ve ilerici, dev-

rimci sendikacılığı tasfiye edip işçi sınıfının ekonomik mücadelesini burjuvazinin ve emperyalizmin işbirliğine Türkiye - İşçi tekeli, sosyalist amaçlarına bir kanundur ve sömür ettilerimiz "hukuki kılıf" ların ilk örneğidir. Gençlik hareketlerini, üniversite örgütlerini, kitlelerin demokratik protesto hareketlerini, ilerici ordu kadrolarının politika ile ilgilenmesini azami derecede sınırlamışlar, engellemeye amaçlayan yeni kanun tasarıları "hukuki kılıflar" dizisinin ardına getirilerek istenen birimlerdir.

Bir yandan ülkenin içinde bulunduğu ekonomik - mali dar boğuş ile devlasyonun ve onunla birlikte alınan kararların, yeni vergi

ve personel kanununun yaratıldığı gerilimler, öte yandan bu durum karşısında egemen sınıfların iktidarı ve muhalefet partilerinin demokratik hak ve özgürlükleri kısıma, şiddet ve baskı yöntemlerini artırma eğilimleri dolayısıyla önümüzdeki aylarda toplumsal hareketleri, mücadeleleri artırmak beklenir. Toplumun gelişme doğrultusunda ters düşen politika ve uygulamaları bir ülke idare edilemez. Ama egemen sınıflar, burjuvazi, hiç bir zaman bu gerçekleri idrak edip ona göre hareket etmez; sınıfsal çıkarları buna engeldir. Bu genel sosyolojik kırılma bizim egemen sınıflar da bir istisna teşkil etmiyor."

ANAYASA DIŞI TERTİPLERE HAYIR!

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu 16 Aralık 1970'de yayınladığı bildiriye şöyle diyor :

"... Demokratik hak ve özgürlükleri önünelecek Anayasa dışı niyetlere karşı olduğumuz kadar, parlamenter tertiplere maddelerimiz getirmeye istenen sivil faşizme de karşıyız.

İktidar partisinin faşizme kanun tasarıları ve bazı muhalefet partilerinin toplumsal olayları anti - demokratik çözümlere dayanarak edinme niyetleri, demokrasinin yalınca çekilmesini korumak çağbaldır.

Başlı işçi, köylü ve gençlik eylemlerinin temel sebebi yasal boşluklardı ve iktidardaki hakim sınıfın yürüttüğü Anayasa dışı baskılardır. Her seferinde belirttiğimiz gibi bu sorunların her çözümü şekli işçi ve emekçi sınıfların iktidara gelmesidir.

Bütün bunların ışığında Anayasal düzenin, demokratik hak ve özgürlüklerin başlıca savunucusu durumunda bulunan partimiz: 1 - Bu ortamı geriye götürmekle parlamenter işçi yası dışı tertiplere karşı olduğunu; 2 - İşçi sınıfının, emekçi sınıfların, demokratik mücadelesine bütün güçlerini ve kitlele-

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

patronların kanlı
bekçisi
**FASİZME
HAYIR.**

Kanunlar, işçi sınıfının ekonomik taleplerini ve bunlardan doğan mücadelesini dolaylı yoldan sınırlama ve kontrol altına almayı sanayi burjuvazisi yeterli görmeyecektir. Sanayi burjuvazisi «asrı örgütlenmelerden o kadar tedirgindir ki, süccüleri örgütlenmeyi sınırlamak için açığa anayasa değişikliği istemektedirler.

Devrimcilik, Atatürkçüklük seviñi içinde bu temel mesleleri unutuluyor. Bunlar yalnız işçi sınıfını ilgilendiren meseleler değildir. Kapitalist bir toplumda temel çelişki emek-güç - sermaye, yani işçi sınıfı - burjuvazi çelişki olduğuna için, bu çelişkinin alacağı biçim ve iklimini bunu düzenleme maksadıyla geçirecek tedbirler bütün toplum hayatını etkileyecek, ona politik renğini verecektir. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesine ve sendikali örgütlenmesine karşı alınacak tavır, tahdirdir ki, onun politik örgütüne, partisine karşı izlenecek politikaya da yansıtacaktır. İşçi sınıfının anayasal hak ve özgürlüklerini kısıtladığı, ok iddimeye güdüldüğü yerde her türlü «devrimcilik» ve her kes için demokrasi biter.»

ERİM PROGRAMI : BURJUVAZİYE GELİŞME, YİĞİNLARA BASKI VAADI

Geçilen olaylar içinde Nihat Erim CMP'den istifa etti, Başbakanlığı getirdi. Çoğunlukla teknokratlardan oluşan hükümet güvenoyu aldı. Bu hükümet, işçi ve emekçi sınıfların oylarıyla parlamentoya giren ve Türkiye İşçi Partisi'nden istifa eden başbakan Mehmet Ali Aybar da oy verdi. İlericilerin çeşitli istekleri ileri sürdükleri Erim Hükümetine en tutarlı bir biçimde yine Türkiye İşçi Partisi karşı çıktı ve Erim Hükümeti programını sanayicilerin programı olduğunu söyledi. 15 Nisan 1971 tarihli Parti Gazetesinde şöyle deniyordu:

12 Mart muhtırası sonucu kurulan Erim Hükümetinin 2 Nisan 1971 tarihli programı, memleketimizin ödenen bir arabilen gelmekte olan ve devrilmis olan AP hükümetlerinin de uyguladıkları programları, esas itibarıyla aynıdır, bir devamdır. Çünkü burjuva hükümetlerinin takip edebilecekleri politikada baska alternatifleri yoktur.

Büyük burjuvazinin, özellikle sanayi burjuvazisinin, ihtiyaçlarını karşılama yönündeki bir «çalışma raporu» niteliğindedir. Nitekim bu program, İstanbul ve İzmir Sanayi Odaları Başkanlarının, sanayi burjuvazisi adına, bir sardeden her ileri sürdükleri taleplerin derinliği - toplu bir ifadesi, bir tekrarıdır. Hükümet programı, bir yönüyle egemen sınıflar ittifakı içindeki çelişkileri sanayi burjuvazisinin lehine çözmeyi, öte yönüyle de «asayişin sağlanması» maskesi altında, işçi ve emekçi sınıfları tüm demokratik güçleri baskı altında tutmayı amaçlamaktadır. Programın bir diğer özelliği, Türkiye burjuvazisinin dünya kapitalist sistemiyle bütünleşme arzusunun artarak devam ettiğini göstermesidir.

TÜM FANLARIN SANAYİCİLERİN EMRİNE VERİLMESİ ÖNGÖRÜLÜYÜR

Programda öngörülen iktisadi tedbirler, esas itibarıyla mevcut yatırım fonlarının sanayi burjuvazisi emrine tahsis edilmesi ve yararlanacak yeni fonların da sanayi burjuvazisinin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına yöneliktir. Öte yandan, «Toprak ve tarım re-

bir numaralı lideri olan Amerika'ya ve onun askeri örgütü olan NATO'ya hulus çarpmakta, Ortak Pazar ve yabancı sermayeye ilgisizlikten daha sağlam temellere oturmuş yollarını aramaktadır. Bu çerçevede içinde, ekonomik ve siyasal bağımsızlıkta çok edilemeyecek açıklar.

BURJUVAZİYE GELİŞME, YİĞİNLARA BASKI VAADI

Özetlersek, Erim hükümetinin programı, Türkiye'de kapitalizmi geliştirme ve burjuvazi yazdığı gündemdir. Programın bu programın ilericilik devrimcilik, bağımsızlık ve halktan yana olmakla, uzaktan - yakından hiçbir ilişkisi yoktur. Bu program, halkı karşı rını yokedilecek ve mübalecelerin bastırarak tedbirler göstermektedir. Türkiye İşçi Partisi, bütün kapitalist iktidarlara karşı olduğu gibi, Erim hükümetine karşı da halkın davasını savunmaya azimli ve kararlıdır.

Son olaylar, Türkiye'de halkın davasını yalnızca Türkiye İşçi Partisi'nin savunmasını, bir kere daha göstermiştir. Bu olaylar arasında, burjuva partilerinin, hüriyet ve demokrasinin bir yalandan ibaret olduğu ortaya çıkmıştır. Başta eski iktidar partisi olmak üzere Türkiye İşçi Partisi dışında, ki bütün partilerin halkın çıkarlarını feda etmeye her an hazır oldukları, iktidarı bir aldatmaca politrikası güttükleri kesinlikle anlaşılmıştır.

YİĞİNLARIN TEK KURTULUŞU SOSYALİZMDİR

Önümüzdeki günlerde, sömürücü hakim sınıflar ile işçi ve emekçi sınıflar arasındaki mücadele daha da keskinleşecektir. Türkiye'de işçilerin, köylülerin ve bütün halkın tek kurtuluşu sosyalizmdir. Bütün ilericilerin bu gerçeği görmeleri, Türkiye İşçi Partisi'nin sosyalizm, demokrasinin ve bağımsızlık için yürüttüğü mücadeleye katılmaları bir zorunluluktur.

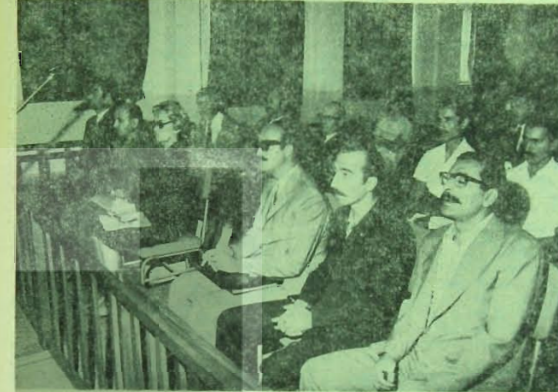
SİYASİYETİME HAYIR

Erim Hükümeti daha sonra 11 ilde piyoyne. tim ilan etti. Derhal toplanan Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu 27 Nisan 1971'de yayınladığı bildirisinde özetli sunları söyledi:

«11 ilimizde siyasetimizin ilanı Anayasamız hükümlerine açıkça aykırıdır. Erim Hükümeti bu kararlarıyla otoriter bir yönetimi gerçekleştirmeye niyetinde olduğunu artık te. reddüde yer bırakmayacak şekilde ortaya koymuştur. Anayasayı uygulaması terahteriyi. İle işbaşına gelen hükümet, Anayasayı değiştirme telaş ve çabası içinde. Hükümet 1961 Anayasasının getirdiği bütün demokratik hakları aşıya almayı, işçilerin, köylülerin, gençlerin ve bütün ilerici güçlerin temel hak ve özgürlüklerini tümebyte ortadan kaldırmayı planlamaktadır. Bu noktada ilus ilericiler, devrimciler çok uyanık olmak zorundadır çünkü asayiş, nizam ve «retorumculuk» şali önüllere bu noktadan gözden kaçırılmak istenmemelidir. Geçirilecek tedbirler için a. bap gösterilmesi hiç kimseyi yanıltmamalıdır. Hükümet bu olayları bir bahane olarak kullanma çabasıdır. Aslında güdülen amaç bütün demokratik güçleri susturmakdır.»

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞIYIZ

Sıra Anayasamızın değiştirilmesine ve getirilmesine gelmiştir. Devrin Başbakanı Anayasa'yı halkımız için «10ks» saydığını ilan etti. Bireysel terörle dayanan bir faşizm olaylar bahane edilerek Anayasa değiştirildi, Türkiye İşçi Partisi bu girişime de karşı çıktı. 8. 9 Mayıs 1971'de toplanan Türkiye İşçi Partisi Genel Yürütme Kurulu uzun bir açıklama ile yeni tedbir önerilerini, ncin anlı - demokratik pidiyocunı anlattı. Başta işçi ve emekçi sınıflar olmak üzere tüm ilericiler, demokrat ve sosyalistleri, demokratik hak ve özgürlükleri bütün güçleriyle sonuna kadar savunmaya çağırır. Bildirisinde şöyle deniyordu:

«Türkiye İşçi Partisi Genel Yürütme Kurulu 12 Mart'tan bu yana hızla gelişen olaylar dizisi içinde Parti yetkili organ ve mericilerinin bildirdi ve demeler ile yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan parti görüşü ve tutumu ile tam uygunluk halinde olduğunu belirtir ve seçtiği kurul ve mericileri güvenini teyid eder.

Anayasayı değiştirme teşebbüsleri ve bu teşebbüslerin doğrultusunda, içinde bulunduğumuz dönemin süphesiz en önemli politik sorunudur. Bu konuda basına akseden haberler, halen TBMM'de görüşülmekte olan Siyasetimiz kanun tasarıları ve özellikle başbakan Erim'in 1 Mayıs'ta yabancı gazetecilerle düzenlediği bir basın toplantısında yeralan «Türkiye Anayasası birçok Avrupa ülkesinin anayasalarından daha liberal bir anayasa, Türkiye böyle bir lüksü kaldıramaz» şeklindeki sözlerini birlikte inceleyen ve öteden beri egemen sınıfların 27 Mayıs Anayasası'ndan son derece tedirgin olduğu gerçeğini ve ilk firarına bundan geriye dönme isteklerini bilen TIP Genel Yürütme Kurulu, «Yapılması istenen değişikliklerin, neticede 1961 Anayasasında yeni alan temülük ve özgürlükleri ortadan çok edeceğini, Anayasamızın temel ilke ve retesedinden tamamen uzaklaştırılmasına ve kısaca ifade etmek gerekirse, 1961 Anayasasını yürütülürken kaldırarak ondan çok peride baskırı bir düzen getirmeyi hedef aldığını tesbit eder;

Türkiye İşçi Partisi Genel Yürütme Kurulu, bu objektif gerçeklerin tam bilincinde olarak, şimdiki kadar kısıntılı kavayında. Şu ve tozlu metinler halinde kalınması, h. a. yata gecirilmesi için elindeki bütün olanaklarla mücadelesini yaptı; 27 Mayıs Anayasası ve onun sağladığı demokratik ortamı Partimizin sonuna kadar savunmaya ve genişletmeye olan karar ve azmini teyid eder. Ve,

Başta bütün işçi ve emekçi sınıflar olmak üzere, bütün demokratik Anayasacı güçleri, bütün Anayasal kuruluşları, bağımsız ve özerk üniversite ve TRT'yi, hür basın, sendikalar ve bütün demokratik kuruluşları, Anayasamızın hazırlanmasında emeli geçmiş her kes ve nihayet başlangıç kısmında Anayasamızın kendi - uyanık bekliliklerini emanet ettiği bütün vatandaşları, gene Anayasamız

her fırsatın yararlanıp kamuoyunu uyararak. tan geri durması.12 Mart öncesi ve sonrasındaki mücadeleleri bunun son halkaları oldu.

Türkiye İşçi Partisi kapatıldıktan sonra, Parti yöneticileri, siyasetimizin mahkemelerinde dağıtılmaları arasında da, yeni bir hareketin ancak tutunabilen mevzilerden başlayarak dalga dalga yükseltileceğini bilmeneye verdiği sorumlulukla, aynı çizginin sonuna kadar savunucuları oldular. Bilyerlerdi ki «toplumsal, politik hareketler toplumun objektif şartlarından, ihtiyaçlarından doğar. Bu objektif durum varolduğu, hele geliştiğince, bunları insanların bilincine yansıtması, onları gözüm arama ve bulma yolunda hareketi gerçekleştirme imkânıdır. Bu şartlar ve ihtiyaçlardan doğan hareketler, somut bilimsel değişikliklere uğraya da özünde sürer gider. Türkiye'de de, mahkeme kararları her ne olursa olsun, sosyalist hareket politik dü. kayede mutlaka ifadesini bulup su üstüne çıkacaktır» ve kendisinden önceki hareketin ulaştığı noktadan görve başlayacaktır.

Nitekim oylar da oldu.

işçilerin birliğine saldırı

Seydişehir'de, faşistler, Partimiz üyesi Ali Demire' 12 Mart 1976 Cuma günü, vardiye çıkışında kart basarak, arkadaş demir çubuklarla saldırdılar.

Başından ağır yaralanan arkadaşımız Konya sigorta hastahanesine kaldırıldı. Doktorların ifadesine göre geç 00.1'de tehlikeyi atlattı.

Seydişehir'de, faşistler, işçilerin birliğini gerçekleştirmek için, her türlü baskı ve zorbalığın karşısına çılmayan ve mücadeleyi sürdüren partiller, saldırdılar boy hedefi oluyor.

Ali Demire yapılan saldırının, Türk - Metal iş sendikasının yetkisinin mahkemeye iptal edilmesinden sonra olması bunun kanıtı. Bildirildiği gibi sahte evraklara dayanarak ve Seydişehir'de yaratılan terörle, Türk - Metal işçi yetki alması MC iktidarı tarafında sağlanmıştır. Sahte belgeleri tespiti nedeni ile yetkili kullanmayan Türk - Metal iş, sahte belgelerin sahteliğini tesbiti için dava açıyor ve mahkeme hem sahte belgeleri doğruluğuna hem de Türk-Metal işçi yetkisinin iptalına karar veriyor.

Simdi, yetkili sendikamızın tesbiti gerek. yor. Partili arkadaşlarımız tarafından oluşturulan işçilerin birliğini, her türlü baskı ve zorbalığı, silahlı ve bombalı saldırılara geyerek kuramayan faşistler, bu yeni durumun ortaya çıkışı ile saldırdılar yineliyorlar.

Partili arkadaşlarımız, Seydişehir'de işçi sınıfı öncüsü olmanın örnek mücadelesini veriliyor ve veriyorlar. Bu saldırılar gene sıkıyönetim işçilerine bilgilendirilecek. Veteiki Türkiye İşçi Partisi dışında bu olayla doğrudan ilgili bulunan kuruluşlar da, faşist Türk - Metal iş karşısında en azından görevlerini üstlenmiştir.

çıkamaz yol: küçük derjuva devrimciliği

12 Mart olayını, Türkiye İşçi Partisi'nden başka çeşitli sol siyasi çizgilerin sözcüleri ve bu çizgilerin kitle örgütleri içindeki temsilcileri de değerlendirildi.

Bu çizgilerin ortak tavır 12 Mart muhtırasıyla ölmüml karşılamaları ve desteklemeleri idi. Bu yönde açıklamalar yapılar, çaba sarfettiler. Hatta o kadar ki, muhtıraya karşı çanaklar ve bu arada Türkiye İşçi Partisi'ne ters bakıldılar. Bir meslek odasının yanı sıra örganda çıkan 12 Mart muhtırası ile ilgili yorum o günkü hava-yı çok iyi yansıttı: du -

«İlkemizin son günlerde önemli siyasi gelişmelerine şahne olmuştur. Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarımızın Cumhurbaşkanlığı ve Meclis Başkanlıklarına verilmiş kamu yuvarlağına da sayınlar bir muhtıra, hükümet ve parlamentoya, içine düştüğümüz bunalımların sorumlularını olarak ilmiştir. Muhtıraya Anayasa ve Hukuk devleti anlayışıyla bağdaştıramıyız Demirel Hükümeti de bunun üzerine istifa etmiştir. Bu arada bazıları istifaıdem demokratiklik için de müdahalenin Yunan Cuntasına paralelliklerini tartışırken, meselenin özü, yani muhtırayı doğurmuş aksaklıklar gerçik pları iltima ileymişdir.

Olayların baş sorumlularının gelişmelerine sahip çıkıp, hareketi kendine bile ters düğümü çarelerine karşı, tüm devrimcilerin görevi, hareketin bir adım daha ileride gidememesi için hatta gerilememesi için yardım etmek olmuş vermektir.»

Alınan bu yanlış ve işçi sınıfı hareketine zararlı tavır şartırcı değildir. Çünkü 1961 sonrasında nisbi demokratik ortamında verilen sosyalist mücadelede iki çizgi kesin olarak belirtmişti: işçi sınıfının öncülüğünü, sosyalist hareketin bağımsızlığını savunan çizgi ve

■ BİR HABER

Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı da dün İstanbul'da bir bildiri yayınlamış ve komutanların ultimatomunu olumlu karşıladıklarını belirtmiştir. Başkan B. Nuhoğlu imzası ile yayınlanan bildiri özetle şöyledir:

«Türk Silahlı Kuvvetleri Yüksek Komuta Heyetinin, Cumhurbaşkanlığı ve Meclis Başkanlarına verdiği muhtırayı, Cumhuriyetin ve halkımızın geleceği bakımından olumlu karşılıyoruz. Senelerden beri Amerikan emperyalizm ve onun işbirlikçi iktidarlarına karşı verdiğimiz bağımsızlık ve Demokratik mücadelemizi her zaman olduğu gibi bir kere daha benimseyen ordumuzun tutumunu kuvanç karşılıyor. Gazi Mustafa Kemal'in kişiliğinde belirlenen tam bağımsız ve laik Cumhuriyet prensiplerini tümü ile savunan devrimci gençliğe onun çelişimsiz gücü devrimci ordumuzun müdahalesine Cumhuriyetimizin ve halkımızın geleceği bakımından tam bir teminat sayıyız.»

(Cumhuriyet, 14 Mart 1971)

■ DOKTOR HİKMET KIVILCIMLI VE SİYALİST GAZETESİNİN 12 MART HARKINDAKİ DÜĞÜŞLERİ :

SÖMDİ ÖZLERİ DE MUHTIRA var. Bu ordunun en azgın alaturka faşist Finans Kapital ajanı Demirel kabinesini deviren ULTIMATOMU, oldu. Silahlı Kuvvetlere Ultimatomu nedir? Bunu, henüz uygulamaya geçilemediği için Muhtıra'nın soyut meralinde imcelebiliyoruz. ULTIMATOMUN amacı, sosyalist düzeni istikrarlaştırmak olmalıdır. Orada söylenenden çok söyletense bakmalı. Söylenen; Ekonomik temelinde onulmuş bunalım çıkarmıştır. Eğer o bunalım ve geçim bunalımı istikrarlaştırmazsa (yani Hayatı Finans - Kapital çapulu ve Tefeci - Bezirgan söyüğüdür devrilmemesi) ne faşist ne -demokratik burjuva - çözümlerinin «Huzur» getiremeyeceği ortadadır.

küçük burjuva devrimciliği çizgisi. İkincilerin muhtırayı desteklemeleri ise olağandı.

Ne var ki, küçük burjuva devrimciliği de çoğu kere bilimsiz sosyalizmin terminolojisini kullanıyor ve sosyalizm için yola çıktığını ileri sürüyordu. Ve günün koşullarında gerekintini ancak bu sayede saklayabiliyordu. Olduğu kadarıyla işçilerin iyi niyeti bu gerçeği değiştirmiyordu.

Oysa dünya devrimci hareketin deneyinden de bilinir ki, belli bir krizlik anda ve olayda bu durum açığa çıkar ve her şey iyice açıklanır. Bu an ve olay sınıf mücadelesinin keskinleştiği noktadır. Sınıf mücadelesinin keskinleştiği o noktada artık parlak sözler ve keskin sloganlar değil, takamlan tavırlar, somut sorular getirilen ödevim belirleyici olur. Ve o güne kadar sosyalist görünüm çizgiler ve işçiler gerek kimselikle ile kendilerini ortaya koyarlar, sosyalizmden sapanlar açığa çıkar.

Türkiye sosyalist hareketi, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin 12 Mart, işte böyle bir kritik olaydır ve noktadır. Ve bir anlamda 12 Mart olayı, tersusol kağıdı doğurmuş görünmüştür.

Öncesi ve sonrasıyla 12 Mart bu bakımdan, sadece kitleler için değil ama aynı zamanda sosyalistler için de alınacak derslerle doludur. Bugünkü mücadeledir doğru çizgide doğru tavırları alabilmek, sağ ve sol sapanları etkisiz kılmak için bu derslerden yararlanılmalıdır. Sosyalistler bunun için geçmiş bilme, hatırlamak durumundadır. Bu bilgiler tek tek işçileri uyandırmak veya yüceltmek için değil ama Türkiye işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini bir adım ileriye götürmek için değerlendirilmelidir.

«Atatürkçü bir görüşte ve İNKILAP KANUNLARINI» eylem olarak yapanlar, METOT bu.

Bu metot neyi anlatıyor? Ordu: Atatürkçü inkılapçı iktidarı benimseyerek Bu Ordunun 50 yıl öncekinden beri geçen Sosyal Değişiklikleri hesaba kattığımız ve Devrim Kanunlarını benimsediğini açıklıyor.

Bugün yürütüldü ve olan ise çok şey Çağdaş Uyarılıktan hangisi «İnkıap Kanunları» benimsenir? Apaçtır; Sosyalist Çağdaş Uyarılıklar. Devrimdir.

Ordu Muhtırası: «Atatürkçü bir görüşte» «İnkılap Kanunlarını» benimsediğini göre, dokülen, çöken Tekeci Kapitalist Çağdaş Uyarılığın, peşin peşin reddetmiş olmalıdır. Mantık bunu gerektirir.

Anacak Kapitalizm, kendi yıkılışı önünde eği boş durmamıştır. Yüttün insanlarımız da, işi, en başta asker birliğini de sayarak, bir ayak bırakmakla, ve şüphe sürü yalan dolanlar şartlandırmıştır. Demek Silahlı Kuvvetlerimiz, her türlü siyaset yapıya karşına rağmen, amızın politikamız en büyüküne el xoyoyuştuğumuz, aydınlanmasın ve halk çocukları olarak birliğinde yürüyen en ileriye gideceklerdir.

Sindilik, o anında Muhtıra yorumlanmasın uygulanıdır. Muhtıranın tezinde kısaca iki pik yatar.

1. Ordu: Son bir mehil veriyor. «Demokratik kurallar içinde» «Kuvvetli» ve «inançlı» bir hükümet kurulmasını istiyor (Madde 2).

2. «Bu husus şürratle gereketmesinde, «İdareyi doğrudan doğruya üzerine almaya kararlıdır.» (Madde 3). Başka da «Madde» yarak.

Birinci pik, bir de ikinci yapınca işarete karşında besbelli. Birinci pik, beki de finansçaları inkıtmek, altırmak içindir. Birinci pik haykırın bir öçöklü taşıyor; Ordu kuramazsa, kim kuracak Demokratik Hükümeti? Muhtıra böyle diyor (Madde 2).

«Partiler üstü bir anlayışla MECLİSLE RİMİZ» kuralı.

«Meclislerimiz» kimdir? Partilerin kendileridir önce. Partilerin kendi kendilerini üstüne çıkabilecek mi? Biz ummuyoruz. Ordu umuyor mu? Muhtıranın 3. Maddesi şöyle diyor:

«1 - PARLAMENTO ve Hükümet süresine gelen görüş, tutum ve icrasıyla anarık, kardeş kavgası, sosyal ve ekonomik huzursuzluğu içine sokmuş, seleceği ağır bir tehlike içine düşürmüştür.»

Bu açıyla yalnız «Hükümet» işlememiş, başta «Parlamento» işlemiş gösteriliyor. Françe «Parlamento» sözcüğüne Türkiye «Meclisler» deniyor. Öyleyse aynı Parlatamento yahut «Meclislerimiz» de kendi kendileri düzeltilmesi mi bekliyor? Besbelli ki Ordu ummuyor, Onun için «Şürratle» «İdareyi üzerine» alacaktır.

Muhtıradan başka anlam çıkmıyor. Hadi hayırlısı.

(Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Sosyalist Gazetesi, 16 Mart 1971, Sayı 20)

■ BİR HABER

Devrimci 15 Kuruluş dün yayınladıkları ortak bildiriye komutanların muhtırası ve Demirel hükümetinin istifası konusundaki görüşlerini açıklamış. Bütün devrimci girişimleri, örgütleri tarafından sonuna kadar destekleneceği bildirilmiştir. TÖS, Devrimci A. Vakıfları Derneği, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı, Teknik Personel Sendikası, Üniversite Asistanları Sendikası, Mimarlar Odası, Türk Hukuk Kurumu, Elektrik Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, ODTÜ Mesinlar Cemiyeti, DEV - GENÇ, Maden Mühendisleri Odası, Orman Mühendisleri Odası ve Türkiye Orman Yüksek Mühendisleri Sendikasının ortaklaşa yayınladıkları bildiri şöyledir:

«Emperyalizmin eksenleştiği işbirlikçi iktidar tarafından çeyrek yüzyıldır uygulanan gerici parlamentoculuğa yoksul ve geri bırakılmış olan ülkemizin kesin bir sosyal ve ekonomik benliğini için iltilere ancak olağanüstü girişimlerle katılabilirlik bir duruma sokulmuştur. Bu bunalımın derhal sonucu olarak işçiler, köylüler ve emeğin gücüne geçen bütün halkımız gün geçtikçe yükseltilmiş, işsizlik ve pahalılık yoksul halkımız arasında dayanılmaz bir yük haline gelmiştir. Toplumun ve ülkemizin bu hale getirenleri her uyarılığımızda, bu uyarıya yanıp larenin üzerinde baskı ve zulümlerin arttırılması, işçileri, köylüleri ve gençlerini karşılamak üzere, devrimci örgütlenmeleri boyuna larına yular takarak yerlerde sürüklemişlerdir. Gittikçe yoğunlaşan ekonomik bunalımın giderilebilmesi için halkımızın dini duygularına hayasızca istisnar edilmiş, düzlenen güdümlü saldırılara «Halkın galeyana» süsbiletilmek istenmiştir. Bütün bu olumsuz gelişmelerin baş sorumlusu ve suçuları parlamentoculuğa mebus pazarlar kurularak tutumlarının inatla sürdürüldüğü, on yular ilmezme haline getirdikleri Anayasayı kendi çıkarları ve amaçları için değiştirme pervasızlığına yönelmişlerdir. Böylece yalnızca çalışan en geri sınıfları büyük bir hızla götürsün Türkiye'nin gerici kapitalizmi başkalarına gömülmüştür.

Biz bu bildiriye inna koydu devrimci örgütleri çeyrek yüzyıldık bir yuktunmuş yer canlı unsurlarınla Hükümetin şartlarına cözümlü getirilmesine inamıyoruz. Ülkemizin kurtuluşu, emperyalizmle herhangi bir bağlanıtını olmayan Atatürkçü tam bağımsız bir dış politikanın gerçekleştirilmesi, emekçi halkımızın ağırlığı ve etkililiği altında temel reformların yapılması ve insanın insanın kati olmadığı yeni bir toplumsal düzenin kurulmasına mülmündür.

Heride yeniden emperyalizmin kucağına düşmecek için her devrimci adımda dayanamaz emekçi halkımız olduğu hiç bir zaman göden uzak tutulmamalıdır. Onun birliğinden ve örgütlenmesinden yolumdaki bütün anti - demokratik engeller kaldırılmalı, devrimci gençlik, devrimci meslek örgütlerini ve devrimci sendikalarını varlığı birer güvene olacak kabul edilmelidir. Bu yoldaki bütün devrimci girişimleri, halkımızın temel istekleri doğrultusunda gerçekleştirilmesi için şimdiye kadar verdiğimiz mücadeleden dolayı bir uyarılı olarak desteklenecek, korunacak ve sürdürülecektir.»

(Cumhuriyet, 14 Mart 1976)

■ BİR KISMİ TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİNİN ÇEVRESİNDE TOPLANAN AYDINLIK DERGİSİ MENŞELERİNİN 12 MART MUHTIRASI KARŞISINDAKİ TAVRINI :

«Biz Türkiye İşçi sınıfının ve yoksul köylülüğünün özetlerini temsilcisi olarak, 12 Mart 1971 tarihli muhtırayı, kurtuluş savaşımızdan doğmuş olan ve herşeye rağmen Mustafa Kemal'in millî ve iletici geleceğini göz ölüde sürdürebilen Türk Ordusu'nun faşizmi tezgahına çabası içinde bulunan, devrimci kanı dökmüş, can kıymış olan ve iltisaklı «saatili» ünvanını kazanmış bulunan işbirlikçi Demirel İktidarına karşı ve ona hükümet etme yetkisini vermiş olan işbirlikçi sermayenin ve feodal mütegalibelin hakim bulunduğu bir parlamentoya karşı tepkisini bir ifadeyi sayıyoruz.

Meydana gelen yanıl şartlarda, muhtıradan sözü edilen demokratik reformların şehir ve köy emekçilerinin aktif olarak katılacakları ve bizce gerçekleştirilecekleri gerek reformlar olması için, emekçiler simidini birliğine ve örgütüne olarak bu reformlara sahip çıkmalıdır.

(Aydınlik sosyalist Dergi Mart - Nisan 1971 s. 20 - 30)

■ AYNI KİŞİLERİN NİHAET HÜKÜMETİ KARŞISINDAKİ TAVRINI :

«Böylelikle, Filipin devrimciliği denenen anti - demokratik düzen şartlarında işbirlikçi sermayenin ve feodal mütegalibelin çuşaşık durumunda seymen yönetiminin çoğunluğu iktidara gelen bir hükümet, küçük - burjuva radikal eğilimleri ağır bastığı bir ordunun zoruyla iktidarı teslim etmiş, Erim lehine söylenebilecek tek şey adata-macalara sarmayarak tutarlı bir statükoculu çiziği resmen işlemiş olmalıdır.

Erin, böyle bir siyasi kayıyer ile elbette ki bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'yi inşa etme ve onun ordunun micasine Ama herşeye rağmen, durum, «gitti bir Gölün, geldi bu Gülsün» durumu değildir. Filipin parlamentoculuğu için sonun başlangıcı olan ordunun müdahalesi, ne de olsa, küçük, burjuva radikalizm bakımından Demirel'e kıymatı, daha makbul sayılabilecek bir siyasî

başbakanlık görevine getirmiştir. Haksızlık ememesinde bir belirmem gerekir ki, Erim'in genelinde bir Morrison şirketi temsilciliği, kendisini ve kardeşlerini yüz milyonluk bir servetin sahibi kılan, saatili işler, camiere bomba kayarak yobaz saldırlarını tertipliği, siyasi cinayetler kürtürlekliği pek yaktır. Olaylar, ordunun her müdahalesinin mutlak faşizme varacağı ve Filipin devrimciliğinin bu şartlarda ehveni ser olduğu yolumdaki pek «demokratik» yorumları yalanlamıştır. ... 12 Mart'ın öncekine kıyasla, hiç değişim, simidlik daha kötü bir durum meydana getirmemiştir.

Evlet, 12 Mart muhtırası sonucu meydana gelen durum ekseninde daha kötü sayılamaz.

(Aydınlik Sosyalist Dergi, Mart - Nisan 1971 s. 29 - 30)

■ DİSK'İN MUHTIRA HAKKINDAKİ DÜĞÜŞÜ :

«Türk Silahlı Kuvvetlerinin çağdaş uyarılıklar düzeyine ulaşmak, Atatürk devrimlerini hakim kılmak ve Anayasanın öngördüğü reformları gerçekleştirme, özellikle Anayasasının temel ilkelerini yürüten bağlı kalmak yolunda sürebilmesini sağlama oluşturunca radyolardan ilanı karantik ufkuları aydınlatıca vaatçüştür.»

(Devrim Gazetesi, 16 Mart 1971 Sayı 73)

■ DİSK, TÖS VE DİĞER MESLEK KURULUŞLARININ NİHAET ERİM HÜKÜMETİ HAKKINDAKİ DÜĞÜŞLERİ :

«Anarsiyeti önlemek ve Anayasasının öngördüğü reformları yapmakla görevli kılınmış bulunan «Partilerüstü Hükümet» in, Türkiye'nin kalkınması ve kurtuluşu yolunda bazı iletirici adımlar atabileceği ve bu yolda son olarak atılacak her adım desteklenmesi gerektirği görüşünde birleşmişlerdir.» (Gazeteler, 2 Nisan 1971)

■ BİR HABER

Türk Devrim Ocakları, İstanbul TÖS, İlk - Sen, Sağlık Personeli ve Maliye - İş Sendikası; dün ortaklaşa yayınladıkları bildiriye, komutanların muhtırası, «Mustafa Kemal Ordusunun Devrimci ve yerinde bir çıkışı olarak nitelendiriliyor. «Bildiri» «Yalnız devrimci hareketler, ne muhtıralar, ne de yalnızca darbeordur. Devrimci hareketin başarısı, iktisadi güçleri eline almaya sağılar. Aksi halde iktidar yine köklü dışarda bir avuç azınlığın elinde kalacaktır. Bu çıkışı yapan devrimci güçlerin geçmiş olduğumuz demelerinin işlenmesi çok dikattaki davranması gerekir.» denilmektedir.

(Cumhuriyet, 14 Mart 1971)

■ DEVRİM GAZETESİNİN TUTUMU :

«Büyük Komutanlar, muhtıralarında, mevcut durumda bütün devrimcilerin katılacağı doğru bir teşhis koymuşlardır.

Teşhis çok doğru ve isabetli konmuştur. Teşhis doğru olunca, tedavisi de mutlak bunalıktır. Bütün devrimcilerin düğün görevi, kalkınmacı halka Türkiye'mizin gerek bir devastasyon, defetleri zamanlar daha fazla tereddüt edilmekten bir an önce bunalıma sığınabileceği için, ebirdiği ile olumsuz yönde çaba göstermelidir.»

(18 Mart 1971)

1100 PETROL-KİMYA İŞÇİSİ GREVDE

DİSK'e bağlı Petrol Kimya - İş sendikası, İstanbul Topkapı'da kurulu 240 işçinin çalıştığı EVMA işyerinde ve Mersin'de kurulu 900 işçinin çalıştığı Soda Sanayi A. Ş. işyerinde grev uygulamaya başladı.

•GERÇEK HALK SEKTÖRÜ•

EVMA, DEVA Holding'e bağlı bir firma. Deterjan ve kolonya üretiyor. EVMA patronu, bu kuruluşun "gerçek halk sektörü" olduğunu ve bünyesinde de "işçilerin sosyal güvencesi, hak ve menfaatlerinin korunması hususunda hiç bir aracı kabul etmemek kesin görüş ve kararında" bulunduğunu belirterek Ulaştırma Kurulunu çarşımaz hale getiriyor. Bunun üzerine sendika 29 Şubat 1976 tarihinde bu işyerinde grev kararı alıyor, grev oylamasına gidiliyor ve grev başlıyor. EVMA

işçileri sarsılmaz birlikleriyle patronu dışı getireceklerinden eminaler, grevlerinin çoğu ve disiplin içinde sürdürüyorlar.

MERSİN'DE GREV

Soda Sanayi Anonim Şirketinin sahibi, Topkapı Şişe Cam ve İş Bankası Mersin'de kurulu bu fabrika cam hammaddesi sodayı Türkiye'de üreten tek kuruluş. Petrol Kimya - İş ve İyveren arasında 9 aydan beri süren toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamamış ve Sendika bu işyerinde grev kararı almıştı. Sendika yöneticileri ile İyveren yaptıkları toplantıda varılan kararla bu işyerinde de grev 11 Mart 1976'da başladı.

TIP'liler bu grevleri destekliyor ve işçilerle dayanışma içinde ekonomik müdahalelerine omuz veriyor.

MC'YE KARŞI KİTLE HAREKETLERİ

MC iktidarının işçilere, köylülere, teknik elemanlara, öğrencilere ve tüm halkımıza uyguladığı faşist baskılar hergün yoğunlaşıyor. İşçiler, öğrenciler veruluyor. Memurlar sürülüyor. Kitle örgütlerine yapılan baskılar artıyor, kitle örgütleri kapatılıyor.

Yoğunlaşan bu baskılara karşı halkımızın örgütlü kesimleri seslerini yükseltiyor. Faşist baskılara ve kıyımlara protesto ediyor. Bu doğrultuda MC iktidarına karşı etkin bir kitle gösterisi İzmir'de 21 Şubat'ta TOB - DEK tarafından düzenlendi. Binlerce İlerici ve sosyalist yürüyüş ve miting katıldı. Faşizmi, MC iktidarını protesto etti.

Aynı doğrultuda diğer bir protesto yürüyüş ve mitingi 13 Mart'ta Ankara'da kitle örgütleri tarafından düzenlendi. Faşist baskı ve kıyımlara protesto edildiği yürüyüş ve mitingde, MC'nin faşist uygulamaları dışı getirildi. MC'nin halkımızın çeşitli kesimleri üzerinde uyguladığı baskılar sergileni.

TIP her iki kitle gösterisini destekledi. Parti il örgütleri yürüyüş ve miting en etkin biçimde katıldı. Partilerin disiplinli bir şekilde kitlelerin içinde faşizmi, MC iktidarını protesto etti. TIP kitle örgütlerinin en canlı, en içten destekçisi olduğunu bir kere daha gösterdi.

Şu bilinmelidir ki, Türkiye İşçi Partileri, sosyalist işçiler, İlerici sendikal hareketin kazandığı her mevzilin korunması ve daha güçlendirilmesi için sonuna kadar mücadele edeceklerdir. Gangster sendikacıların, gerici, faşist örgütlerin oyunlarını boşa çıkartmak için ellerinden geleni yapacaklardır. Maoist provokatörlerin çabalarını engellemeleriye azımlarına tayacaklardır. Bu mücadelede işçi sınıfının birliğini sağlamak Türkiye İşçi Partilerinin baş ilkesidir. Sosyalist işçiler, sosyal demokrat işçilere sınıf kardeşliği olarak bakmalı. Kimi burjuva politikacıların aynı oyunlarına gelmemeleri için onlara yardım elini uzatmalı. Çünkü İlerici sendikal hareketi grupsal siyasi kariyerler için kullanmaya kalkınlar, MC'nin kontrolündeki faşist, gerici sendikaların değişimine de taşıyorlar. Türkiye İşçi Partileri ise, ekonomik ve sosyal hakların ve demokratik özgürlüklerin savunulması ve geliştirilmesi mücadelesinde İlerici işçilerin, sosyal demokrat işçilerin ve sosyalist işçilerin eylem birliği, dayanışmasını kurmaya çalışmalıdır.

ODALARIN KONGRELERİNDE MC YENİLDİ

Geçtiğimiz ay Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı bütün odaların genel kurulları yapıldı. Ziraat, Orman, Makine, Elektrik, İnşaat, Kimya, Geni, Mimar ve diğer odaların genel kurullarının tümünde MC yenildi. Hemen bütün genel kurullarda MC iktidarının temsilcileri seçilmeye kaptıldı. Gerçek MHP yanlısı ülkücü Teknik Elemanlar Derneği, gerekse MSP yanlısı TEK - BİR'in örgütlediği ve tüm odalarda aynı slogan altında çıkan MC yanlıların tümü, İlerici demokrat ve sosyalist teknik elemanların karşısında yenilgiye uğradı. Türkiye'deki eli bini aşkın mühendis ve mimarın örgütlendiği bu kongrelerde MC olarak önemli bir yenilgi aldı.

Meslek odalarının önemi bilgin ve bu odaların ele geçirmesi isteyen MC, devletler bütün imkânlarını kullandı. Yaklaşık bir yıldır çeşitli tayinlerle mühendis ve mimarlar üzerindeki baskıları arttırdı, teknik elemanları çeşitli yollarla sürekler birbirinden ve örgütlerinden ayırdı. MC oda seçimlerinde avantajlı gördü. Çünkü, odaların bir yıldır Ankara'daki dairelerde toplanmış. İlerici ve sosyalistler Ankara'dan uzaklaştırılmış. Ayrıca genel kurulların olduğu günlerde, Ankara dışındaki MC destekleyicilerine özel izinler, harcaharlar çıkarıldı. Gerçekten devletin bütün imkânlarını kullandı. Ama sonuç değişmedi. Mühendis ve mimarlar faşist baskı ve kıyımlardan yılmadıklarını gösterdi. MC'ye güçlü bir ders verdi. Mühendis ve mimarların İlerici birliği MC'yi yendi.

İstanbul'un Beşiktaş semtinde bir devrimci öğrenci daha beş kursuna katıldı. Hem de Beşiktaş'ın en kalabalık olduğu, herkesten içtinden çıktığı saatte. Ve herkesin gözü önünde. Mehmet Ömer isimli Kibrisli devrimci genç, önceden planladığı bir arabaya binip kaçtı. Hiçbir engelleme karşısızmaksızın. Şimdiye kadarki pratik en başarılı olan ki, hiç bir engelleme karşısızmaksızın. Fali mecbur yarı bir cinayet daha işlenmiş olacak sadese.

Tipki daha bir kaç ay önce Türkiye İşçi Partisi Genel Yılmaz ve Halli Pili'de oyladığı olduğu gibi. Devrimci öğrenciler oyladığı seçilecek. Daha önceden hazırlanan planlarla suikast kurbanı görecekti. Ama cinayetin katilleri yine bulunamayacak.

Aslında, MC iktidar olalı beri, öğrencilerin, öğretmenlerin, işçilerin öldürülmesi

8 MART. BİR DİRENİŞİN SİMGESİ

8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Bütün emperyalist - kapitalist sistem içindeki toplumlar, işçi, emekçi olmanın yanı sıra, kadın olmak ta sömürü ve baskı altında olmanın bir başka nedeni. Örneğin, erkek işçilere göre, aynı iş yapan kadın işçiler daha az ücret almaktalar. Ana olmanın güveni nedeniyle, kadın, aile ve toplum içinde daha çok yük, sömürü ve baskı altında tutulmaktadır.

Buna karşılık bilinçli, işçi, emekçi ve aydın kadınlar, işçi sınıfı partilerinde, demokratik kitle örgütlerinde ve nihayet kitle hareketlerinde direnmektedirler. 8 Mart bu direnişin simgesi. Sosyalist, kapitalist bütün toplumlarda Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanıyor.

Ülkemizde de kadınların her türlü sömürü ve baskıya karşı direnişi gözlerdendir.

saklanamayacak kadar açık. İşçi sınıfı mücadelesinin doruk noktalarından biri olan 15 - 16 Haziran olaylarında kadın işçilerin yaradıkları belkelerde halâ canlı.

İktidarın ırkı göven baskılarının yanı sıra ağaların sömürü ve baskılarına karşı doğu ve güneydoğu halkının mücadelesinde de kadınlar geri kalmıyorlar. Bismil ilçesinde 15 Haziran'da köyünde, köy arazisine sahip bakmak isteyen ağa ve jandarmalara karşı direnenek köye sokmamaları bunun son örneklerinden biridir.

Kadın sorunu kapitalist toplumun sorunudur. Tüm sömürü ve baskıların yanında kadınlar üzerindeki sömürüye karşı mücadele de işçi sınıfının sosyalist hareketinin mücade oadıklarından biridir.

İlerici, sosyalist gençlere yapılan suikastlar devam ediyor

basit birer zabita vakası haline geldi, daha doğrusu getirdi. Gün geçmiyor ki, bir öğrenci, bir işçi verulmuş, yaralanmış veya öldürülmüş. Bunların içinde plan her burjuva iktidarın bayurhaleceği yöntemler uygulanıyor. Kitlelerin, diktatörleri, anarşist hareketin bulunduğu kapitalizm üzerindeki daha başka yerlere çekiliyor. İşçi ve emekçi sınıfların, İlerici, sosyalist gençlerin mücadelesi bastırılmak isteniyor. Bir yurdadın en doğal hakkı olan can güvenliği ortadan kalkıyor. Yöntemlerin her türlü kulanılıyorsa ve geçmiş dönemlere göre daha da İleri gidilecek, İktidar olan belli kesimler bu yöntemleri açıkça savunuyor.

Gerçekten, öğrencilerin, işçilerin kitleler halinde saldırıya uğraması, gözetimine alınması, tutuklanması MC iktidarında olağan olay haline geldi. Ama bu olağanlığa rağmen yine de yeni gelişmeler, altı çirilmiş gençlerin gelismeye var. Mehmet Ömer'in ölü-

rülmesi bu tür olaylardan. Bir suikast olayı. Planlı, herşeyi önceden üçüldü bilimsiz bir olay. Gerçi Türkiye'nin her kesiminde olan olayların çoğu planlı. Ama bu plan, Cemil Yılmaz ve Halli Pili'de olayında olduğu gibi, Kıbrıslı öğrenci Mehmet Ömer'in olayında açıkça sırtıyor. Bu açıkık, altın da Berya'da faşistlerin örgütlediği ölüm mangalarını ve bu mangaların İlericilerini andırıyor. Altının çirilmesi gereken nokta burası. Anayasamızın, hukuk devleti ilkesinin ve bu arada MC iktidarının varoluşu bir ükede dokülen kanların, çekirtilen acıların sorumluluğu büyük. Bu sorumluluğu en iyi, en etkin hatırlatacak güç ise işçi ve emekçi sınıfların örgütülü sümü. İlerici, sosyalist gençlerin, öğrencilerin somut sorunlar etrafında oluşturacakları örgütü müceddesinin tutarı, etkin bir yandığı olması. Ölüm mangalarının İlericilerine konabilecek en etkin set bu.

partili çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtıcısı ve en iyi okuyucusudur.

Afrika halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş için verdikleri mücadele yeni boyutlar kazanıyor. Polisario Kurtuluş Örgütü, Sahra'nın bağımsızlığı için mücadelesini Sahra Demokratik Cumhuriyeti'ni ilân etme aşamasına getirdi. Rodezya ve Güney Afrika'da, Zaire'de, Zambiya'da ilerici güçler seslerini daha kararlı bir biçimde yükseltiyorlar. Angola'daki gelişmelere paralel olarak bu ülkelerde gerici iktidarlar sarsılıyor, toplumsal patlamaların ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin maddi koşulları oluşuyor.

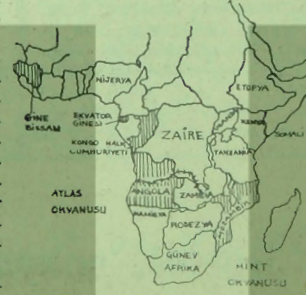
Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketlerinin merkezi bugün Angola. Bu ülkede Portekiz sömürgeciliğine karşı ilk ayaklanma 4 Şubat 1961'de MPLA tarafından başlatıldı. Dünya Sosyalist Sistemi'nin, Portekiz Komünist Partisi'nin ve dünyadaki tüm demokratik, ilerici güçlerin desteklediği MPLA ulusal kurtuluş hareketi uzun ve kararlı mücadelesi sonucu bugün Angola'da siyasi iktidarı ele geçirmiş durumda. Angola artık bir Halk Cumhuriyeti. Devrim Konseyi ülkeyi emperyalizmin ekonomik sultasından da kurtarma yolunda gerekli dönüşümleri başlattı.

Tüm dünyada gerileyen emperyalizm, Gine-Bissau ve Mozambik'ten sonra Angola'dan da sürülp çıkartıldı. Angola'daki ilerici güçlerin bu zaferi, Afrika'da emperyalizmin daha da süratle gerilemesine katkıda bulunacak. Bugün Zaire, Zambiya, Rodezya ve Güney Afrika'da gerici, ırkçı rejimler yoğun bir sıkıntı ve ekonomik buhran yaşıyorlar. Uygulanan politikalar ve süregelen baskılar bu buhranı yok edemiyor. Zaire'deki gerici yönetimi karşı Zaire'li gerillalar Angola sınırında üstlenmiş durumda.

Güney Afrika'daki ırkçı yöneticiler sömürgeleri olan Namibia'daki Halk Kurtuluş Ordusu'nun eyfelmini, Angola zaferinin güçlendireceğinden ve

Afrika'da ulusal kurtuluş

kendi baskıcı rejimlerini sarsıp, parçalayacağından korkuyorlar.

Zambiya Hükümeti'nin Atlas Okyanusu'na açılmasını sağlayan demiryolu MPLA tarafından kesilince bu ülkedeki ekonomik ve politik kriz yoğunlaştı. Ulusal Kurtuluş Hareketi güçlenmeye başladı.

Rodezya'da ırkçı Ian Smith rejimine karşı ayaklanan gerillalar Afrika Birliği örgütüne destekleniyor. Mozambik Devlet Başkanı «Tüm Mozambik halkını Rodezya'daki gerillaların yanında çarpışmak üzere hazırlıklı olmaya» çağırıyor.

Angola devlet başkanı Neto, «Güney Afrika'nın bağımsızlığı için çarpışacağız, Zambiya'nın yardımına koşacağız, Rodezya halkını destekleyeceğiz. Kendimizi kendi bağımsızlığımızla sınırlamayız» diyor.

Başta Sovyetler Birliği ve Küba olmak üzere Dünya Sosyalist Sistemi, maddi yardım yanı sıra teknisyenleri ve askerleriyle de olsa ulusal kurtuluş hareketlerinin ve genç halk cumhuriyetlerinin en büyük desteği olduğunu göstermiştir.

Afrika'daki ulusal kurtuluş savaşları Çin yöneticilerinin sosyalizm düşmanı tavırını da bir kez daha açıkça ortaya çıkarıyor. Özellikle Angola iç savaşında MPLA karşısında batı yanlısı UNITA ve FNLA'yı destekleyen Çin'li yöneticiler şimdi de dünyanın tüm ülkeleri birbirini ardından Angola Halk Cumhuriyeti'ni tanıırken, ABD yanında Angola Halk Cumhuriyeti'ne tavır alıyorlar.

Öteden beri ABD dümen suyundaki Türk Dış politikası Angola'yı tanıyıp, tanımamak konusunda suskun. Burjuvazinin bu güdümlü tavrı uluslararası politikadaki yalnızlığının bir nedeni.

Türkiye Angola Halk Cumhuriyeti'ni tanımalıdır. İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın çıkarları anti-emperyalist ülkelerin çıkarlarıyla biriktirilmeli, aynı doğrultudadır.

PARIS KOMÜNÜ

Paris'te kurulan Komün'ün yanı sıra Lyon, Marsilya, Toulouse, Creuse'de de Komünler kuruldu. Ancak mahallî yönetim gereklerine göre kurulan bu Komünlerin birbirleriyle bağlantıları yoktu.

Köylüler için hazırlanıp dağıtılan bildiri «Paris'in istediği: toprağın köylülerin, aletin işçilerin, işin herkesin olmasıdır» deniliyordu. Fakat bu girişimler yeterli değil, kır emekçileri Komünçülerin yanında yer alamadı.

Komün yöneticileri gerekli siyasi terübe ve bîgiden yoksundular. Örneğin, Fransız Merkez Bankası'nı serbest bıraktılar ve banka yöneticileri bankadaki paraları kaçırarak Versay'da kurulumuş bulunan burjuva hükümetine önemli maddî destek sağladılar. Gerici gazetelerin susturması çok sonra akillarına geldi.

Bu arada Versay hükümeti dün can düşmanı bildiği Almanlar'la kendi halkına karşı

anlaştı. Alman esir kamplarındaki yüzbinden fazla Fransız askerî Komünçülere karşı örgütlendi. Bu konuda Alman İmparatoru Bismarck şöyle diyordu: «Siz bütün uygarlıkların dayandığı yasalari ayakları altına alan bir haydut sürüsüne karşı savaşacaksınız. Özel mülklerin saldırıya uğramasına... seyirci kalamayız.»

Almanlar karşısında yenik düşen Fransız subayları hınclarını Komünçülerden çıkararak amansızca saldırıyorlardı. Komün yaşamının en son haftası, «en kanlı hafta» diye bilinir. İşçi mahallelerine doğru çekilmeye başlayan Komünçüler en büyük direnci buralarda gösterdiler. Erkek, kadın, çocuk, herkeş savaşıyorlardı. Vuranlar «Yaşasın Komün!» diye bağırarak ölüyorlardı.

Ne var ki, işçi ve emekçi sınıfların iktidarı, daha tarihin gündemine girmemişti. Komün uzun süre yaşayamadı ama, Dünya İşçi Sınıfı hareketi daha sonraki yıllarda bu zengin deneyden yararlanmasını bildi. Paris'li Komünçüler yaptıklarıyla ve yapamadıklarıyla Dünya İşçi Sınıfına ve sosyalist hareketine ışık tutmaya devam ediyorlar.

Paris Komünü, Dünya İşçi Sınıfı tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Komün ilk defa olarak işçi ve emekçi sınıfların devlet yönetmedeki yeteneklerini gösterdi, aynı zamanda Komün, siyasi iktidarı elinden alınıncaya kadar burjuvazinin nasîf saldırgan ve hain olabileceğinin açık bir kanıtı.

Temmuz 1870'de başlayan Fransız Alman savaşı, III. Napolyon yönetimindeki Fransız ordusunun yenilgisiyle sonuçlandı. Bunun üzerine Parisli işçiler, küçük memurlar ve esnaflar 1871 Şubat'ında yurdu savunmak için «Ulusal Muhafız Komitesi» kurdular, örgütlenmeye başladılar. Aralarında para toplayarak toplar döktürdüler.

Bu örgütlenmelerden ürken burjuva iktidarı, III. Mart 1871 günü üzerlerine asker göndererek silahlılandırmaya kalktı. Ancak askerler de isyan ettiler ve Paris Komünçülerine eline geçti.

Aynı gün Merkez Komitesi yayınladığı bildiri «yurttaşlar... halk'ın güçlü solugunu silinip süpürülenlerin yerini almak niyetinde değiliz, en kısa zamanda belediye seçimlerine hazırlanın» diyordu.